

Oponentský posudek

Diplomová práce Bc. Anny Pospíšilové s názvem *Extrémní metal – subkultura a identita* přináší zdařilý etnografický vhled do dané problematiky s psychologickým přesahem.

Autorka si dané téma vybrala z důvodu, že má k tomuto hudebnímu žánru i subkultuře blízko, jak z pozice fanouška, tak i muzikanta. Jak sama uvádí, tato pozice insidera může vnést nejen hlubší porozumění dané problematice, ale i riziko v podobě „profesní slepoty“. Toto riziko spatřuji především v momentech analýzy rozhovorů, kdy autorka interpretuje výsledky kódování jednotlivých vět a vyděluje do kategorií (některé termíny či názvy kapel by bylo pro čtenáře, který se setkává s danou problematikou poprvé, lepší dovysvětlit či informačně doplnit, např. co je to Sepultura – že se jedná již o kapelu spojenou s extrémním metalem apod.).

Diplomová práce je rozdělená na teoretickou a empirickou část. Přičemž empirická část předcházela teoretické a je rozdělena na dvě výzkumné strategie, jimiž jsou – kvalitativně zaměřený rozhovor a zúčastněné pozorování. Jak bývá u etnografických prací zvykem, autorka vstupovala do výzkumného terénu bez předem definované hypotézy, postupně vykryštovalo téma zaměřené na identitu extrémně metalového muzikanta a jeho zkušenost s extrémním metalem. Autorka vybrala 8 respondentů (muzikantů reprezentující určitý hudební žánr v rámci extrémního metalu), se kterými provedla individuální polo-strukturovaný rozhovor.

Získaná data z rozhovorů a doplňkového přímého pozorování byla přepsána do textové podoby a následně analyzována. Úmyslně uvádím přímé pozorování (návštěva metalových koncertů) jako doplňkovou metodu, neboť na rozdíl od analýzy rozhovorů, pouze přináší povrchový vhled pro dotvoření kontextu, nikoliv do hloubky provedenou výzkumnou strategií. Těžiště diplomové práce tedy spatřuji především v kódování a interpretaci rozhovorů, kde autorka vydělila 11 kategorií, které zachycují individuální zkušenost metalových hudebníků. Z těchto kategorií následně vydělila 2 meta-kategorie.

Celou diplomovou práci vnímám jako vysoce kvalitní. Čtenář může snadno v empirické části porozumět cestě při tvorbě kategorií a zároveň se tak seznámit z etnografického hlediska se subkulturou extrémně metalových muzikantů, jakož i extrémně metalovou komunitou s přesahem k propojení

extrémního metalu a osobní identity. Nejde tedy o holou transmisi získaných poznatků.

Diplomová práce je tedy velice čtivá od začátku do konce, avšak u jednotlivých kategorií a meta-kategorií by bylo, dle mého názoru, vhodné text doplnit o grafické znázornění, aby se v nich čtenář lépe orientoval. Na druhou stranu toto je problém většiny etnografických studií a statí.

Autorka následně vypracovala teoretickou část, která navazuje na výsledky empirického poznání a díky tomu si udržuje jednotnou linii, která nikam nevybočuje a dotváří logický kontext. Autorka se zabývá obecně identitou, i tématem hudební identity. Definuje termíny jako žánr a subkultura, z čehož se zaměřuje na hudební subkulturu a metalovou subkulturu. Pro neznalé čtenáře dále přináší vymezení a stručnou historii extrémního metalu. Dále shrnuje výzkumy, které se týkají podobného tématu a svá zjištění pak nejen s nimi konfrontuje v závěrečné diskusi. Osobně bych uvítal samostatnou kapitolu zaměřenou na téma identity muzikanta, vzhledem k cílové skupině respondentů. To však vnímám jako malý detail, který by např. z pohledu hudební psychologie, danou problematiku identity ještě doplnil.

Diplomovou práci hodnotím jako velice přínosnou a doporučuji ji k obhajobě.

V Tloskově, dne 8. 9. 2022

PhDr. Matěj Lipský, Ph.D.